

Τράπεζα Θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_13831

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να συμπληρώσετε τα κενά του αποσπάσματος, βάζοντας στην κατάλληλη θέση μία από τις ακόλουθες λέξεις (τρεις περισσεύουν): *καπιταλισμός, οικονομικός φιλελευθερισμός, μερκαντιλισμός, ιμπεριαλισμός, βιομηχανική, τεχνολογική, εργατική, αστική.*

Στο δεύτερο μισό του 18ου αι. στη δυτική Ευρώπη δημιουργήθηκαν οι κατάλληλες συνθήκες για την έναρξη ενός ριζικού οικονομικού μετασχηματισμού, της _____ επανάστασης. Οι νέες οικονομικές συνθήκες ανάγκασαν τα κράτη να επαναπροσδιορίσουν την οικονομική τους πολιτική, επιδιώκοντας την αποδέσμευση της οικονομικής ζωής από τον _____ των προηγούμενων αιώνων (16ος-17ος), τον κρατικό, δηλαδή, παρεμβατισμό. Παράλληλα εμφανίζεται μια νέα οικονομική αντίληψη που προοιωνίζεται τον _____, την άποψη, δηλαδή, πως το κράτος δεν πρέπει να παρεμβαίνει στην οικονομική δραστηριότητα με δασμούς και φόρους. Η διατύπωση αυτή απηχούσε τις απόψεις της _____ τάξης και οδήγησε στη διαμόρφωση του _____.

(μονάδες 5)

Απάντηση: βιομηχανικής, μερκαντιλισμό, οικονομικό φιλελευθερισμό, αστικής, καπιταλισμού

(2) Να αντιστοιχίσετε τα δεδομένα της στήλης Α με εκείνα της στήλης Β. Δύο στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Αλέξιος Α΄ Κομνηνός	α. Καρδινάλιος Ουμβέρτος
2. Αδαμάντιος Κοραής	β. Αυτοκρατορία της Νίκαιας
3. Ηγεμονίδα του Κιέβου Όλγα	γ. Πρόνοιες
4. Ιωάννης Βατάτζης	δ. Αποστολή στη Μοραβία
5. Κύριλλος και Μεθόδιος	ε. Μάχη στο Ματζικέρτ
	στ. Μετακένωση
	ζ. Οριστικός Εκχριστιανισμός των Ρώσων.

(μονάδες 5)

Απάντηση: 1-γ, 2-στ, 3-ζ, 4-β, 5-δ

1.β. Να αποδώσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων: Τρίτη Ρώμη, Ομολογία της Αυγούστας.

(μονάδες 8+7=15)

Τρίτη Ρώμη : Κληρονόμος των πολιτικών ιδεών του Βυζαντίου φιλοδόξησε, μετά την Άλωση, να γίνει η Ρωσία. Η Μόσχα θεωρήθηκε ως Τρίτη Ρώμη, ιδίως από τότε που ο Τσάρος Ιβάν Γ', ο θεμελιωτής της ενότητας των ρωσικών χωρών, νυμφεύθηκε την ανιψιά του τελευταίου βυζαντινού αυτοκράτορα, υιοθέτησε τον δικέφαλο αετό στα λάβάρά του και εισήγαγε στη Μόσχα το βυζαντινό τελετουργικό. (Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 89 του σχολικού βιβλίου)

Ομολογία της Αυγούστας: Όταν το 1529 η Δίαιτα αποκήρυξε τον Λουθηρανισμό, οι Γερμανοί ηγεμόνες που ήταν οπαδοί του Λουθήρου αντιτάχθηκαν και διαμαρτυρήθηκαν για τη δίωξη των θρησκευτικών τους πεποιθήσεων. Η διαμαρτυρία αυτή, από την οποία ονομάστηκαν και προτεστάντες ή διαμαρτυρόμενοι (από το λατινικό ρήμα protestor:διαμαρτύρομαι), δεν είχε κανένα αποτέλεσμα. Τον επόμενο χρόνο υπέβαλαν στη Δίαιτα που συγκλήθηκε στη γερμανική πόλη Αυγούστα υπόμνημα με τις βασικές αρχές του λουθηρανισμού, γνωστό ως Ομολογία της Αυγούστας. (Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 131 του σχολικού βιβλίου)

ΘΕΜΑ 2

2.α Ποια ήταν η πνευματική επίδραση που άσκησε το Βυζάντιο στη Ρωσία, μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς;

(μονάδες 12)

Η πνευματική παράδοση του Βυζαντίου δεν έσβησε με την Άλωση της Κωνσταντινούπολης και την υποταγή της αυτοκρατορίας. Η επίδρασή της παρέμεινε αισθητή στα ευρωπαϊκά κράτη, ενώ συνετέλεσε στη διατήρηση της πνευματικής ταυτότητας των Βαλκανικών λαών.

Κληρονόμος των πνευματικών παραδόσεων και των πολιτικών ιδεών του Βυζαντίου φιλοδόξησε, μετά την Άλωση, να γίνει η Ρωσία. Η Μόσχα θεωρήθηκε ως Τρίτη Ρώμη, ιδίως από τότε που ο τσάρος Ιβάν Γ', ο θεμελιωτής της ενότητας των ρωσικών χωρών, νυμφεύθηκε την ανιψιά του τελευταίου βυζαντινού αυτοκράτορα,

υιοθέτησε το δικάφαλο αετό στα λάβαρα του και εισήγαγε στη Μόσχα το βυζαντινό τελετουργικό.

(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 89 του σχολικού βιβλίου)

2.β Να εξηγήσετε τον ρόλο που διαδραμάτισε η τυπογραφία στη διάδοση της Αναγέννησης.;

(μονάδες 13)

Στη διάδοση της Αναγέννησης και του Ανθρωπισμού υπήρξε καταλυτική και η συμβολή της τυπογραφίας. Ως τα μέσα του 15^{ου} αι. τα βιβλία ήταν χειρόγραφα και γι' αυτό πολύ ακριβά και σπάνια. Έτσι, όταν ο Ιωάννης Γουτεμβέργιος από τη Μαγεντία της Γερμανίας χρησιμοποίησε, γύρω στο 1450, κινητά μεταλλικά στοιχεία για την εκτύπωση των βιβλίων, η ανθρωπότητα βρέθηκε μπροστά σε ένα κοσμοϊστορικό γεγονός, την εφεύρεση της τυπογραφίας.

Τα τυπογραφεία εξέδωσαν κατά το 15ο αιώνα 30-35 χιλιάδες βιβλία και το 16ο 150-200 χιλιάδες, ευνοώντας έτσι την πρόσβαση στη γνώση. Η φιλομάθεια όμως του κοινού περιορίστηκε στις πόλεις. Στην επαρχία η πλειονότητα του πληθυσμού παρέμενε αναλφάβητη και μακριά από τις εξελίξεις. Θα χρειαστεί η συνδρομή ενός παρόμοιου κινήματος δύο αιώνες αργότερα, του Διαφωτισμού, για να αφυπνιστούν περισσότερο οι ανθρώπινες συνειδήσεις.

(Η απάντηση βρίσκεται στις σελίδες 120-121 του σχολικού βιβλίου)

Επιμέλεια: Χαιρέτη Αγγελική